

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Indsatsområder inden for sprøjtemiddel- følsomme indvin- dingsområder

(Nyt kapitel i
vejledning om
indsatsplaner)

Marts 2017

Redaktion: Miljøstyrelsen

ISBN: 978-87-7120-871-9

Indhold

7.	Indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder	4
7.1	Ny viden om sprøjtemiddelfølsomhed	4
7.2	Lovgrundlaget for udpegning af indsatsområder	4
7.3	Sådan er indsatsområder mht. sprøjtemidler identificeret	4
7.3.1	Arealer, som indgår i udpegningen	5
7.3.2	Udpegningen af indsatsområder er dynamisk	6
7.3.3	Udpegede indsatsområder afbildet på kort	6
7.4	Sammenhæng med eksisterende indsatsplaner	6
7.5	Kommunens vurdering af risiko for forurening af grundvandet i SFI	7
7.5.1	Kravet om detaljeret opgørelse over behovet for beskyttelse	7
7.5.2	Vurdering af forskellige anvendelser af sprøjtemidler	8
7.5.3	Specielt om konventionel jordbrugsdrift	9
7.5.4	Vurdere forureningsrisiko ud fra overvågningsdata	9
7.5.5	Indsats over for anvendelse af sprøjtemidler i byerne	10
7.6	Mulige begrænsninger i anvendelsen af sprøjtemidler	10
7.7	Tilsynet	10

7. Indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder

Dette kapitel omhandler indsatsen over for sprøjtemidler i indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder (SFI). Vejledningens øvrige kapitler er generelle og også gældende i relation til sprøjtemidler, både inden for og uden for SFI. Vejledningen og dette kapitel skal derfor læses i en sammenhæng. Indsatsområderne er udpeget inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder på sandjorde.

7.1 Ny viden om sprøjtemiddelfølsomhed

Miljø- og fødevareministeren skal efter gældende lovgivning udpege følsomme indvindingsområder med angivelse af, hvad områderne er følsomme overfor, samt indsatsområder inden for de følsomme indvindingsområder, hvor det er nødvendigt med en særlig indsats til beskyttelse af drikkevandsinteresserne. Lovgrundlaget blev tilvejebragt med lov nr. 479 af 1. juli 1998, om beskyttelse af drikkevandsressourcer og vandforsyning. Udpegnings af nitratfølsomme indvindingsområder og indsatsområder inden for disse kunne umiddelbart iværksættes under amternes grundvandskortlægning, mens det faglige grundlag for udpegnings af sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og indsatsområder inden for disse var usikkert.

Miljø- og Fødevareministeriet har opnået ny viden om sprøjtemiddelfølsomme sandjorder¹ og har anvendt denne viden til, under den statslige grundvandskortlægning på sandjorde, at udpege sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og indsatsområder inden for disse. Områderne er hovedsageligt beliggende i Jylland, men der er også et lille område på Fyn. Berørte kommuner vil dermed, som for nitrat, være forpligtet til i indsatsplaner at vurdere behovet for at gennemføre begrænsninger i anvendelsen af sprøjtemidler samt andre forurenende stoffer inden for de udpegede indsatsområder. Denne grundvandsbeskyttende foranstaltning er indeholdt i gældende lovgivning og var forudsat, da lovgivningen blev vedtaget.

Der eksisterer fortsat ikke et fagligt grundlag for, at identificere sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder på lerjorde generelt², jf. kapitel 3.8.

7.2 Lovgrundlaget for udpegnings af indsatsområder

Lovgrundlaget for Miljø- og Fødevareministeriets udpegnings af indsatsområder inden for følsomme indvindingsområder er vandforsyningslovens § 11 a, jf. kapitel 3.5.2 og 3.7.1.

7.3 Sådan er indsatsområder mht. sprøjtemidler identificeret

Godkendelsesordningen for sprøjtemidler sikrer med sine restriktive kriterier generelt mod, at sprøjtemidler udvaskes til grundvandet. Godkendelsesordningen for sprøjtemidler hindrer dog

¹ Naturstyrelsen, 2015: Indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder, og Naturstyrelsen, 2015: Sandjorders følsomhed over for udvaskning af sprøjtemidler.

² GEUS, 2014: Vurdering af mulighederne for udpegnings af pesticidfølsomme lerområder (SFO-ler) på baggrund af eksisterende data.

ikke fuldt ud sprøjtemidler i at nå grundvandet, når midlerne anvendes på særligt følsomme jorde³.

Eventuel udvaskning af godkendte sprøjtemidler til grundvandet, over grænseværdien for grundvand og drikkevand, overvåges via undersøgelser af godkendte sprøjtemidler på testmarker i Varslingssystem for udvaskning af Pesticider til Grundvand (VAP). De arealer, som er relevante i forhold til en supplerende beskyttelse gennem en kommunal indsatsplanlægning mht. sprøjtemidler, er derfor sandjorder, som er mere følsomme end testmarkerne i varslingssystemet. På disse arealer kan der således være en særlig risiko for udvaskning til grundvandet, selv om sprøjtemidlerne er godkendt og anvendes regelret, se også afsnit 3.7.2.

7.3.1 Arealer, som indgår i udpegningen

De følsomme indvindingsområder på sandjorde er identificeret ud fra jordenes følsomhed over for sprøjtemidler. Dette er baseret på en vurdering af jordenes indhold af humus, ler, silt, fint sand og groft sand ned til en meters dybde.

De følsomme indvindingsområder er identificeret ud fra en metodik, som er valid for arealer, som er – eller vil kunne komme – i dyrkningsmæssig omdrift. De identificerede indsatsområder er dermed beliggende på denne type arealer. Det betyder, at der er en række arealtyper, som ikke har indgået ved udpegningen af de sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og indsatsområderne. Det er typisk byarealer, da metodikken ikke er valid for arealer, hvor øverste jordlag er ændret markant eller fjernet. Byarealer er i denne sammenhæng identificeret⁴ som tæt og åben bebyggelse, industri, veje, jernbanearealer, havneområder, større anlægsområder, byparker og kirkegårde. Desuden er metodikken ikke valid for strand, klitter og sandflader og ferske enge, hvorfor disse arealer ikke har indgået ved udpegningen. Endelig er lavbundsarealer⁵ med en opadgående vandbevægelse ikke sprøjtemiddelfølsomme, da udvaskning til grundvandet ikke vil forekomme her. Lavbundarealer indgår således heller ikke i udpegningen.

Da den målrettede beskyttelse af grundvandet sker inden for OSD og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for OSD, er det alene særligt følsomme jorde beliggende inden for disse områdeudpegninger, som er udpeget som sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder. De følsomme indvindingsområder er identificeret uden yderligere hensyntagen til den aktuelle eller fremtidige arealanvendelse.

De sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder er alene udpeget på arealer, hvor den nationale grundvandskortlægning er færdiggjort. Der vil ske yderligere udpegning i takt med færdiggørelsen af den fremtidige grundvandskortlægning.

Inden for de sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder er der, som for nitrat, udpeget indsatsområder, hvor der afhængig af arealanvendelse, forureningstrusler og den naturlige beskyttelse af vandressourcerne er behov for en særlig indsats til sikring af drikkevandsinteresserne. Da de sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder alene er udpeget på arealer, som har eller kan få en arealanvendelse, som indebærer mulighed for anvendelse af sprøjtemidler, er de udpegede indsatsområder sammenfaldende med de sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder.

³ Naturstyrelsen, 2015: Indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder, og Naturstyrelsen, 2015: Sandjorders følsomhed over for udvaskning af sprøjtemidler.

⁴ Arealer, hvor metodikken ikke er valid, er identificeret ud fra arealanvendelser efter Corine Land Cover Danmark, 2006-data, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet 2009.

⁵ Lavbundsarealer er identificeret ud fra data fra Danmarks Miljøportal.

7.3.2 Udpegningen af indsatsområder er dynamisk

Sandjorder med størst følsomhed over for udvaskning af sprøjtemidler findes primært på de mest grovkornede områder på den jyske hede-slette i Midt- og Sønderjylland, men findes også enkelte andre steder i Jylland samt på Fyn. Alt i alt udgør de udpegede indsatsområder inden for de sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder p.t. ca. 88 km².

I takt med at alle OSD bliver grundvandskortlagt, og der fremadrettet kortlægges nye indvindingsoplande uden for OSD, vil Miljø- og Fødevareministeriet for disse nye kortlagte områder udpege følsomme indvindingsområder og indsatsområder.

Ny viden kan betyde, at der senere bliver behov for at supplere med nye indsatsområder.

Endelig kan det på sigt blive aktuelt at udpege sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og indsatsområder for lerjorde, hvis det faglige grundlag gør det muligt.

7.3.3 Udpegede indsatsområder afbildet på kort

Sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og indsatsområder er afbildet som kantede celler i kortbilagene til Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelse om udpegnings af drikkevandsressourcer. Den kantede udformning skyldes, at sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og indsatsområder med den anvendte metodik og det bagvedliggende datagrundlag er identificeret som celler med en størrelse på 30 x 30 meter. Cellerne kan ikke udglattes til bløde kurver uden at ændre det bagvedliggende datamateriale og tilhørende klassifikationer.

Til sammenligning præsenteres nitratfølsomme indvindingsområder og indsatsområder inden for disse som udglattede områder, jf. kortbilagene til Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelse om udpegnings af drikkevandsressourcer. Nitratfølsomme indvindingsområder er udpeget ved anvendelse af andre typer datasæt, hvor en udglatning eller interpolation af celler til bløde kurver er i overensstemmelse med datagrundlaget.

7.4 Sammenhæng med eksisterende indsatsplaner

Lovgrundlaget for indsatsplanlægning er beskrevet i kapitel 3.3. Der henvises i øvrigt til vejledningens generelle kapitler, jf. kapitel 3 - 6.

Kommunerne har gennem nogle år arbejdet med indsatsplaner for indsatsområder inden for nitratfølsomme indvindingsområder. Da der i dag kun er vedtaget et begrænset antal kommunale indsatsplaner, og da de udpegede indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder vedrører meget begrænsede arealer, vurderer Miljøstyrelsen, at ganske få eksisterende indsatsplaner vil skulle revideres. I den forbindelse er det også væsentligt, at eksisterende indsatsplaner har skullet forholde sig til risikoen for forurening af grundvandet med andre stoffer, herunder sprøjtemidler.

Ifølge indsatsplanbekendtgørelsens § 3, stk. 2, skal en indsatsplan indeholde en angivelse af, hvilken tidligere vedtagen indsatsplan som i givet fald skal ophæves, jf. kapitel 4.2.7. Kommunen kan også vælge at vedtage et tillæg til en eksisterende indsatsplan i det omfang, det er relevant.

Miljø- og fødevareministerens udpegnings af sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og indsatsområder, begrænser ikke kommunens mulighed for at planlægge en begrænsning af anvendelsen af sprøjtemidler til beskyttelse af grundvandet mod udvaskning af sprøjtemidler

uden for disse områder, når grundlaget er til stede; f.eks. på arealer hvor særlige geologiske forhold medfører, at grundvandet er særlig sårbart., og hvor risikoen for forurening af grundvandet derfor alt andet lige er større end andre steder, jf. kapitel 3.7.2 og 3.9.

7.5 Kommunens vurdering af risiko for forurening af grundvandet i SFI

Kommunen skal i indsatsplanen for et indsatsområde inden for et sprøjtemiddelfølsomt areal specifikt forholde sig til, hvilke aktuelle anvendelser af sprøjtemidler der udgør en risiko for grundvandet.

Kommunen skal i sin vurdering som udgangspunkt ikke inddrage den naturlige beskyttelse af vandressourcen, da dette har indgået i vurderingsgrundlaget for udpegning af indsatsområderne under den statslige grundvandskortlægning.

Statens vurderingsgrundlag baserer sig på jordens geologiske sammensætning ned til en meters dybde og inddrager således ikke eventuelle dybereliggende beskyttende lerlag, da der fortsat ikke er tilstrækkelig viden til at kunne vurdere lerlags følsomhed over for udvaskning af sprøjtemidler til grundvandet. Statens vurdering ved udpegning af sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder har imidlertid ikke kunnet tage hensyn til situationer, hvor øverste jordlag er ændret eller fjernet på et afgrænset areal. Kommunen forventes derfor, hvor det er relevant, at lade dette aspekt indgå i sin vurdering af forureningstruslen inden for et indsatsområde.

Statens udpegning af indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder baserer sig ikke på oplysninger om grundvandsdannelsen. Risikoen for forurening af grundvandet er alt andet lige større for områder med stor grundvandsdannelse, jf. kapitel 3.7.2. Derfor bør kommunen i sin vurdering af forureningstruslen mod grundvandet inddrage viden om stor grundvandsdannelse inden for et indsatsområde.

Statens udpegning baserer sig på en vurdering af forureningsrisici, men dette har karakter af en screening af arealanvendelsen og kan ikke alene bruges som grundlag for indgåelse af dyrkningsaftaler eller meddelelse af påbud om rådighedsindskrænkninger på ejendomsniveau. Kommunens forventes derfor i indsatsplanen samt i de konkrete afgørelser at lade dette indgå i en nærmere vurdering af beskyttelsesbehovet for et indsatsområde, jf. kapitel 7.5.1.-7.5.4.

7.5.1 Kravet om detaljeret opgørelse over behovet for beskyttelse

Det er efter lovgivningen et krav, at en indsatsplan indeholder en detaljeret opgørelse over behovet for beskyttelse, jf. indsatsplanbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 5. For så vidt angår sprøjtemidler er det ikke muligt, som for nitrat, at opgøre udvaskningen til grundvandet, jf. kapitel 4.2.4. Derfor forventes kravet for så vidt angår sprøjtemidler opfyldt ved, at en kommune ved en konkret vurdering forholder sig til nuværende og mulig fremtidig arealanvendelse og anvendelsen af sprøjtemidler inden for et indsatsområde.

Det er ved denne vurdering særlig relevant at inddrage flg. forhold:

- Aktuelle anvendelser af sprøjtemidler, f.eks. jordbrug, golfbaner og private områder.
- Monitoringsresultater, herunder fund af godkendte sprøjtemidler i grundvandet (se afsnit 7.5.4).
- Lokal viden om jordbundsforhold.

På samme måde som det gælder for nitrat, kan et område på baggrund af en konkret vurdering få en "skæv" fordeling af rådighedsindskrænkninger. Dvs. at ikke alle lodsejere, der inden for et indsatsområde anvender sprøjtemidler, nødvendigvis pålægges at begrænse anvendel-

sen af sprøjtemidler, hvis en tilstrækkelig grundvandsbeskyttelse kan opnås ved at pålægge rådighedsindskrænkninger over for en andel af lodsejerne. Se kapitel 6.3.1.

7.5.2 Vurdering af forskellige anvendelser af sprøjtemidler

Resultater af grundvandsovervågningen i NOVANA dokumenterer, at langt størstedelen af fundene af sprøjtemidler i grundvandet skyldes midler, som i dag er forbudte eller har fået reguleret den oprindelige anvendelse for at beskytte grundvandet.

Ved den aktuelle anvendelse af sprøjtemidler er risici for forurening af grundvandet først og fremmest knyttet til anvendelse af sprøjtemidler i landbrugsområder med konventionelt jordbrug, da langt hovedparten af forbruget af sprøjtemidler ligger her. Derudover kan forurenings-truslen også være relateret til andre anvendelser af sprøjtemidler end jordbrug, f.eks. anvendelse af sprøjtemidler på golfbaner, fodboldbaner og rekreative områder.

Brugen af sprøjtemidler i økologisk jordbrug eller jordbrug med miljøbetinget tilskud vurderes ikke at udgøre en uacceptabel risiko for forurening af grundvandet, med mindre det fremgår af midlets etikettekst, at det er pålagt anvendelsesbegrænsninger for at beskytte grundvandet (se afsnit 7.6). Der er i økologisk jordbrug få muligheder for at anvende sprøjtemidler. NaturErhvervstyrelsens "Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion" indeholder en beskrivelse af tilladte sprøjtemidler og behandlingsmetoder, jf. vejledningens kapitel 9 "Hvilke muligheder har du for plantebeskyttelse?". For jordbrug med miljøbetinget tilskud er det fra NaturErhvervstyrelsen en betingelse, at arealerne drives uden anvendelse af andre sprøjtemidler end dem, der er tilladt i økologisk jordbrugsproduktion.

Anvendelsen af sprøjtemidler på offentlige arealer er i dag stærkt begrænset, og det udgør kun ca. 0,1 % af det samlede salg. Der blev i 1998 indgået en aftale mellem amter, kommuner og Miljøministeriet om at afvikle anvendelsen af sprøjtemidler på offentlige arealer. Siden aftalen blev indgået, er forbruget af sprøjtemidler på de offentlige arealer faldet med 91 %. Undtaget fra aftalen er kæmpe-bjørneklo, der fortsat må bekæmpes med sprøjtemidler. I 2007 blev den tidligere aftale erstattet af en ny aftale om at fortsætte afviklingen af anvendelsen af sprøjtemidler på offentlige arealer. Aftalen vedrører arealer, der ejes, vedligeholdes eller drives af kommuner, regioner eller staten, herunder f.eks. parker og banearaler.

Anvendelsen af sprøjtemidler på golfbaner er de senere år reguleret for at nedbringe belastningen herfra. En frivillig aftale fra 1995 mellem golfklubberne og Miljøministeriet om begrænsning af anvendelsen af sprøjtemidler blev i 2011 afløst af en politisk aftale, som siden er udmøntet i en bekendtgørelse, som trådte i kraft i marts 2013. Reglerne betyder bl.a., at der er sat et loft for, hvor meget sprøjtemidlerne må belaste den enkelte golfbane, og klubberne skal indberette deres årlige forbrug af sprøjtemidler til Miljøstyrelsen. Ved konstatering af ukrudt, skadedyr eller plantesygdomme på banen, skal mulige alternativer ifølge reglerne undersøges, før sprøjtemidler kan tages i anvendelse.

Overjorden på en golfbane kan være ændret eller fjernet, hvorved metodikken for identifikation af sprøjtemiddelfølsomme arealer ikke er valid for det pågældende areal. Det er derfor nødvendigt at foretage en konkret vurdering af det pågældende areals sårbarhed over for udvaskning af sprøjtemidler. Tilsvarende forhold kan gøre sig gældende for andre typer af arealanvendelser, hvor jorden tilføres sprøjtemidler.

Haveejere står i dag for ca. 1 % af forbruget af sprøjtemidler. Det er vanskeligt at føre tilsyn med private anvendelse af sprøjtemidler. Miljø- og Fødevareministeriet har gennemført informationskampagner over for private, og nye regler vil bl.a. betyde, at den tidligere risiko ved anvendelse af koncentrerede sprøjtemidler fjernes. Miljøstyrelsen anbefaler generelt, at man lader være med at sprøjt i haven..

7.5.3 Specielt om konventionel jordbrugsdrift

Ved jordbrugsdrift refereres der her til landbrug, skovbrug, gartneri, frugtavl, planteskole eller lignende jordbrugsvirksomhed.

Anvendelsen af pesticider i det konventionelle jordbrug i form af landbrug, skovbrug, gartneri, frugtavl, planteskoler mv. står for ca. 99 % af det samlede salg af pesticider i Danmark. Landbruget tegner sig for den største andel af anvendelsen.

Der er ikke et tilstrækkeligt grundlag til at differentiere risici mellem de forskellige brancher inden for jordbruget eller til at sammenlignes mellem forskellige sprøjtemidler på forskellige jorder, dog vurderes risikoen fra de gartnerier, som er lukkede systemer, at være ubetydelig.

Der skal, som tidligere nævnt, foretages en konkret vurdering af risikoen ved anvendelse af sprøjtemidler ud fra forholdene omkring de enkelte arealer.

Der er alt andet lige en risiko forbundet med håndtering af sprøjtemidler og sprøjteudstyr på vaskepladser og andre arealer med påfyldning og rensning af sprøjteudstyr. Risikoen ved denne håndtering kan inddrages i vurderingen af, hvilken beskyttelse der skal fastsættes i et udpeget indsatsområde. For så vidt angår pladser til vask og påfyldning af sprøjter, der bruges til at udbringe sprøjtemidler, er der regler, som skal sikre, at man undgår spild, der måske kan føre til forurening af grundvandet. Reglerne findes i bekendtgørelse nr. 1598 af 18. december 2014 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler (vaskepladsbekendtgørelsen). Alle, der erhvervsmæssigt bringer sprøjtemidler ud, er omfattet af disse regler.

7.5.4 Vurdere forureningsrisiko ud fra overvågningsdata

Det er ifølge drikkevandsbekendtgørelsen⁶ obligatorisk for vandforsyninger at undersøge for en række sprøjtemidler og nedbrydningsprodukter i boringskontrollen og kontrollen med drikkevand. Derudover overvåges grundvandet i Danmark under den nationale grundvandsovervågning, kaldet GRUMO⁷.

Kommunen kan inddrage overvågningsdata fra boringskontrollen og GRUMO samt eventuelt andre tilgængelige overvågningsdata. Disse data kan sammenholdes med viden om punktkilder og strømningsveje i grundvand og overfladevand, til brug for en vurdering af risiko for forurening af grundvandet ved den aktuelle anvendelse af sprøjtemidler inden for indsatsområdet og dermed behovet for beskyttelse af området. Miljøstyrelsen har i 2013 publiceret rapporten "Skellen mellem pesticidkilder", som kan anvendes i vurderingen af kildetypen til et fund.

Fund i grundvandet af sprøjtemidler, der ikke længere er godkendt til anvendelse, kan ikke umiddelbart tages som dokumentation for, at der på de pågældende arealer er en særlig risiko for udvaskning af sprøjtemidler til grundvandet. Kommunerne bør derfor ikke isoleret set bruge fund af disse stoffer i sin vurdering af behovet for beskyttelse i et indsatsområde.

Ikke-regelret anvendelse af sprøjtemidler skal som udgangspunkt ikke indgå i kommunens vurdering af behovet for indsats over for anvendelse af sprøjtemidler. Sådanne forhold skal

⁶ Bekendtgørelse nr. 802 af 1. juni 2016 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.

⁷ GEUS, 2013: Grundvandsovervågning 2015 (www.geus.dk/DK/publications/groundwater_monitoring/Sider/1989_2014.aspx)

indberettes til NaturErhvervstyrelsen, som har ansvaret for kontrollen hos landmanden. Ulovlige forhold håndteres gennem håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven eller øvrige relevante love, jf. kapitel 3.13.

7.5.5 Indsats over for anvendelse af sprøjtemidler i byerne

Byer indgår, jf. i kapitel 7.3.1, ikke i de udpegede indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder, da den anvendte metodik for udpegningen ikke er valid for byarealer.

Aktiviteter i byer kan imidlertid være en kilde til udvaskning af sprøjtemidler til grundvandet. Kommunalbestyrelsen skal således i indsatsplaner inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder, også for arealer beliggende i byzone, fastlægge den indsats, som er nødvendig for at beskytte grundvandet mod forurening med sprøjtemidler, jf. kapitel 3.4.

Det er Miljøstyrelsens opfattelse, at miljøbeskyttelseslovens § 26 a ikke alene er tiltænkt anvendt til indgreb over for erhvervsmæssig anvendelse af sprøjtemidler, men også over for ikke-erhvervsmæssig anvendelse, når der er vedtaget en indsatsplan.

7.6 Mulige begrænsninger i anvendelsen af sprøjtemidler

Risikoen for grundvandet som følge af anvendelsen af de sprøjtemidler, der i dag er godkendt til økologisk brug, er minimal. En mulig begrænsning i anvendelsen af sprøjtemidler kan være, at der inden for indsatsområder på sprøjtemiddelfølsomme arealer som udgangspunkt alene anvendes de sprøjtemidler, som i Danmark er tilladt i økologisk jordbrug, idet økologisk jordbrug i relation til sprøjtemidler må forventes at udgøre en begrænset risiko for grundvandet. Hvis anvendelsen af et sprøjtemiddel, som er godkendt til økologisk brug, underlægges restriktioner af hensyn til grundvandsbeskyttelse, skal sprøjtemidlet i kommunernes vurdering af behovet for restriktioner sidestilles med sprøjtemidler til konventionelt jordbrug. Restriktioner på anvendelsen af et middel for at beskytte grundvandet vil fremgå af etiketteksten på midlet.

En række sprøjtemidler forventes at blive vurderet som lavrisikomidler i en kommende EU-udpegning. Når kriterierne for EU's udpegning er fastlagt, vil Miljøstyrelsen vurdere, hvorvidt disse lavrisikomidler kan anvendes på lige fod med sprøjtemidler tilladt i økologisk jordbrug eller jordbrug med miljøbetinget tilskud.

7.7 Tilsynet

Kommunerne fører efter miljøbeskyttelseslovens § 65 tilsyn med rådighedsindskrænkninger over for anvendelsen af sprøjtemidler, som er gennemført ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 26 a. Er rådighedsindskrænkninger gennemført ved en aftale mellem f.eks. lodsejer og vandværk, kan overholdelse af aftalen alene kontrolleres i overensstemmelse med aftalens vilkår, jf. kapitel 6.2.

Miljø- og Fødevareministeriet fører samtidig tilsyn med områder, hvor der ydes støtte efter Miljø- og Fødevareministeriets miljø- og økologistøtteordninger til jordbrug, herunder økologisk arealtilskud, tilskud til omlægning af økologisk jordbrug og miljøbetinget tilskud.

Indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder
(Nyt kapitel i vejledning om indsatsplaner)

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

www.mst.dk